

**Záměr
na vyhlášení zvláště chráněného území**

**ve smyslu ustanovení § 40 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb.
o ochraně přírody a krajiny v platném znění
a § 10 vyhlášky č. 45/2018 Sb.**

Chráněná krajinná oblast Litovelské Pomoraví

duben 2021

1. Název zvláště chráněného území:

Litovelské Pomoraví

2. Návrh kategorie ochrany zvláště chráněného území:

Chráněná krajinná oblast (dále jen „CHKO“) ve smyslu ustanovení § 25-27 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny v platném znění (dále jen “zákon”).

3. Předměty ochrany a jejich popis:

- a) harmonicky utvářená krajina s typickým krajinným rázem daným zejména geomorfologií terénu, charakterem říční krajiny v nivě řeky Moravy a jejích přítoků a navazující krasové a pahorkatinné krajiny, a to včetně kulturních a historických složek krajiny, rozmístění a urbanistické skladby sídel a typické místní zástavby lidového rázu s významnými celky lidové architektury,
- b) přírodní procesy a funkce krajiny, zejména její ekologická stabilita, migrační prostupnost a přirozená retence vody a dynamika říčních procesů meandrujících toků,
- c) vodní režim podzemních i povrchových vod, zahrnující i povrchové rozlivy v nivách vodních toků, a na něj vázaná nivní a jiná vodní a mokřadní společenstva,
- d) přirozené a přírodě blízké vodní toky a jejich koryta se zachovalou dynamikou přirozených říčních procesů a periodicky průtočná či odstavená říční ramena a tůňe a na ně vázaná přirozená společenstva,
- e) stanoviště vzniklá při těžbě šterkopísku s různými sukcesními stádii na ně vázaných přirozená společenstev,
- f) lesní ekosystémy s významným zastoupením geograficky a stanovištně původních druhů dřevin,
- g) dřeviny rostoucí mimo les,
- h) luční ekosystémy a na ně vázaná společenstva,
- i) jeskyně a další podzemní i povrchové krasové jevy a na ně vázaná společenstva,
- j) přírodní stanoviště nebo stanoviště druhů, které jsou předmětem ochrany evropsky významné lokality Litovelské Pomoraví.

4. Poslání chráněné krajinné oblasti

Posláním chráněné krajinné oblasti Litovelské Pomoraví je zachování a obnova přírodních hodnot a přírodních funkcí krajiny za současného rozvíjení ekologicky optimálního způsobu využívání krajiny a jejích přírodních zdrojů a uchování kulturních a historických hodnot.

Zároveň je posláním CHKO Litovelské Pomoraví zachování rozmanitosti složek a jevů neživé přírody, zvláště pak fluviálních tvarů reliéfu vznikajících činností vodních toků a podzemních i povrchových krasových tvarů, dále ochrana a obnova přirozeného vodního režimu podzemních a povrchových vod zajišťující existenci nivních a jiných vodních a mokřadních ekosystémů, včetně povrchových rozlivů

v nivách vodních toků za povodní mimo zastavěná území a zastavitelné plochy sídel, a především zachování a obnova přirozené biologické rozmanitosti na úrovni ekosystémové, druhové i genetické.

5. Cíle ochrany zvláště chráněného území

Dlouhodobé cíle ochrany přírody a krajiny v CHKO Litovelské Pomoraví jsou:

- a) zachování krajinných i přírodních hodnot v území
- b) zachování harmonicky působícího rázu krajiny, zachovaná urbanistická struktura obcí a kulturně-historické hodnoty území spojené s minulou i stávající činností člověka,
- c) zachování dynamiky přirozených říčních procesů, vodního režimu povrchových i podzemních vod umožňující existenci vodních či mokřadních ekosystémů, včetně povrchových rozlivů v nivách vodních toků za povodní mimo zastavěná území a zastavitelné plochy sídel,
- d) zachování objektů neživé přírody, zvláště pak fluviální tvary reliéfu vznikající činností vodních toků nebo podzemní a povrchové krasové tvary,
- e) zachování ekosystémů vod a mokřadů s celou škálou společenstev v různé fázi vývoje oživené geograficky původními druhy organismů, vodní toky migračně prostupné,
- f) lesní ekosystémy s vysokým zastoupením geograficky a stanovištně původních druhů dřevin, s věkově a prostorově rozrůzněnou strukturou dřevinné složky, se zachováním přírodě blízkých lesů a jiných lesů klíčových pro ochranu přirozené biologické rozmanitosti, s ponecháním části lesů I. zóny samovolnému vývoji, s početností býložravé zvěře umožňující v lesích úspěšné průběžné odrůstání dřevin přirozené druhové skladby bez nutnosti provádění ochranných opatření,
- g) zachování a obnovení druhové diverzity lučních ekosystémů,
- h) zachování biotopově a druhově rozmanitých ekosystémů vzniklých po ukončené těžbě šterkopísků,
- i) krajina s častým výskytem dřevin rostoucích mimo les,
- j) jeskyně zabezpečené před poškozováním nebo ničením, sloužící jako významná zimoviště vrápenců a netopýrů, částečně přístupné veřejnosti, případně nové paleontologické nálezy zabezpečené před poškozením, zničením nebo zcizením,
- k) zachování biotopů klíčových pro zajištění životaschopných populací zvláště chráněných nebo jiných ohrožených a vzácných druhů organismů,
- l) populace invazních geograficky nepůvodních druhů rostlin a živočichů eliminované nebo alespoň udržované v početnosti neovlivňující výrazně negativně předměty ochrany,
- m) krajina zajišťující dostatečnou migrační prostupnost pro živočichy,
- n) existence předmětů ochrany EVL Litovelské Pomoraví v příznivém stavu.

6. Základní principy péče o předměty ochrany

- a) harmonicky utvářená krajina s typickým krajinným rázem daným zejména geomorfologií terénu, charakterem říční krajiny v nivě řeky Moravy a jejích přítoků a navazující krasové a pahorkatinné krajiny, a to včetně kulturních a historických

složek krajiny, rozmístění a urbanistické skladby sídel a typické místní zástavby lidového rázu s významnými celky lidové architektury,

- nenarušovat geomorfologii krajiny
- zachovat a podporovat typickou krajinnou mozaiku charakteristickou zastoupením jednotlivých ploch lesů, zemědělsky obhospodařovaných nelesních ekosystémů, vodních ekosystémů, rozptýlené zeleně, zástavby a sídel v krajině
- usměrňovat výstavbu tak, aby nedocházelo k zahušťování rozptýlené zástavby samot a byl zachován charakter sídel a jejich urbanistická struktura bez narušení významných celků lidové architektury cizorodou výstavbou

b) přírodní procesy a funkce krajiny, zejména její ekologická stabilita, migrační prostupnost a přirozená retence vody a dynamika říčních procesů meandrujících toků

- usilovat o zachování a obnovu funkčního územního systému ekologické stability,
- pečovat o rozptýlenou zeleň mimo les
- zlepšovat migrační prostupnost krajiny odstraňováním migračních bariér
- zvyšovat přirozenou retenční schopnost krajiny podporou zatravňování zemědělských pozemků, prováděním přírodě blízkých revitalizací vodních toků a niv a zachováním a obnovou mokřadů

c) vodní režim podzemních i povrchových vod, zahrnující i povrchové rozlivy v nivách vodních toků, a na něj vázaná nivní a jiná vodní a mokřadní společenstva,

- nenarušovat dynamiku přirozeného vodního a splaveninového režimu,
- realizovat obnovu vodního režimu v narušených místech
- zajistit v případě potřeby umělé povodňování přírodních lokalit
- pečovat o mokřadní lokality obnovou jejich vodního režimu

d) přirozené a přírodě blízké vodní toky a jejich koryta se zachovalou dynamikou přirozených říčních procesů a periodicky průtočná či odstavená říční ramena a tůň a na ně vázaná přirozená společenstva

- minimalizovat zásahy do přirozených a přírodě blízkých koryt na opatření prokazatelně nezbytná v zájmu protipovodňové ochrany a stability vodních děl
- podporovat a provádět revitalizace a podporovat renaturace upravených vodních toků

e) stanoviště vzniklá při těžbě štěrkopísku s různými sukcesními stádii na ně vázaných přirozená společenstev,

- podporovat přírodě blízkou obnovu území ovlivněných těžbou
- podporovat vznik biotopů pro významné druhy a společenstva

f) lesní ekosystémy s významným zastoupením geograficky a stanovištně původních druhů dřevin

- nesnižovat zastoupení geograficky a stanovištně původních dřevin, podle možností zastoupení těchto druhů dřevin co nejvíce zvyšovat, podporovat

druhově pestrou dřevinnou skladbu lesů, šetřit jedince vzácných druhů dřevin

- podporovat věkovou rozrůzněnost lesních porostů, zajišťovat v porostech trvalou přítomnost určitého podílu starých porostů a ponechávat určený minimální objem silného dřeva k zetlení
- podporovat přírodě blízké formy lesního hospodaření, založené na využívání přirozené obnovy porostů
- nesnižovat rozlohu přirozených lesů (ve smyslu vyhlášky č. 45/2018 Sb.), významnou část těchto lesů směřovat k ponechání bez těžby a odvozu dřeva, případně k ponechání zcela bez přímých lidských zásahů
- v části lesů trvale udržovat snížený zápoj a stálou nabídku lesních světlin a bezlesí pro podporu ohrožených světlomilných druhů organismů
- nezalesňovat bezlesí s přírodně hodnotnou nelesní vegetací (např. mladé říční náplavy, odstavená říční ramena, mokřady, lesní louky aj.)
- usilovat o dosažení a trvalé udržení takové početnosti spárkaté zvěře, která umožní v lesích úspěšné průběžné odrůstání dřevin přirozené druhové skladby
- zajišťovat likvidaci invazních druhů

g) dřeviny rostoucí mimo les,

- chránit skupiny zeleně a jednotlivé stromy rostoucí mimo les
- podporovat údržbu stávající nelesní zeleně ve volné krajině i v obcích
- podporovat výsadbu zeleně, zejména alejí domácích druhů dřevin u místních a účelových komunikací, včetně výsadeb u komunikací zaniklých

h) luční ekosystémy a na ně vázaná společenstva,

- podporovat zatravňování orné půdy, zejména v lužní části CHKO
- udržovat luční porosty pravidelnou péčí (zejména sečením, případně pastvou)
- podporovat šetrné postupy zemědělského hospodaření zachovávající a podporující rozvoj druhového bohatství lučních ekosystémů (např. mozaikovou seč)
- zajišťovat likvidaci invazních druhů

i) jeskyně a další podzemní i povrchové krasové jevy a na ně vázaná společenstva

- zabezpečovat jeskyně před poškozováním nebo ničením jejich částí
- zabezpečovat případné nové paleontologické nálezy před poškozením, zničením nebo zcizením

j) přírodní stanoviště nebo stanoviště druhů, které jsou předmětem ochrany evropsky významné lokality (dále jen „EVL“)

- monitorovat evropsky významná společenstva i druhy
- uplatňovat výše uvedené principy péče o společenstva
- zajišťovat speciální management pro podporu evropsky významných druhů
- spolupracovat s vlastníky a hospodařícími subjekty na zachování příznivého stavu všech předmětů ochrany EVL a PO

7. Vymezení chráněné krajinné oblasti

Vymezení území chráněné krajinné oblasti Litovelské Pomoraví je v mapové příloze č. 1.

8. Členění chráněné krajinné oblasti

Území chráněné krajinné oblasti se člení do 4 zón odstupňované ochrany přírody. Vymezení jednotlivých zón ochrany přírody není předmětem tohoto návrhu a bude stanoveno procesem v souladu s ustanovením zákona. Charakteristiky jednotlivých zón ochrany přírody CHKO Litovelské Pomoraví ve vztahu k níže stanoveným bližším ochranným podmínkám jsou následující:

Do I. zóny se zařazují části území s harmonicky utvářenou krajinou a s nejvýznamnějšími přírodními hodnotami, které jsou hospodářsky nevyužívané nebo využívány způsoby šetrnými k přírodě, zejména území s výskytem:

- a) přírodě blízkých¹⁾ lesních ekosystémů nebo jiných lesních ekosystémů klíčových pro zajištění ochrany přirozené biologické rozmanitosti,
- b) nelesních ekosystémů s přírodně hodnotnými společenstvy povrchových i podzemních vod, mokřadů, říčních náplavů, luk, pastvin, lesních lemů, křovin, skal, jeskyní nebo se společenstvy osídlujícími místa po ukončené těžbě nerostných surovin,
- c) přirozených koryt vodních toků²⁾ nebo terénních tvarů vzniklých činností vodních toků (odstavených říčních ramen, tůní), navazují-li na ně přírodně hodnotné nivní ekosystémy,
- d) povrchových nebo podzemních krasových jevů včetně ekosystémů jeskyní,
- e) biotopů zvláště chráněných nebo jiných ohrožených a vzácných druhů organismů, jde-li o území klíčová pro zachování životaschopnosti jejich populací.

Do II. zóny se zařazují části krajiny s vysokou kvalitou krajinného rázu, s mozaikou přirozených i výrazně pozměněných ekosystémů, které jsou zpravidla hospodářsky využívané způsoby šetrnými k přírodě, zejména území s výskytem:

- a) lesních ekosystémů s převahou zastoupení geograficky a stanovištně¹⁾ původních druhů dřevin,
- b) nelesních ekosystémů s plošně převládajícími přírodně hodnotnými (zpravidla druhově bohatými) společenstvy,
- c) přirozených i směrově upravených koryt vodních toků nebo terénních tvarů vzniklých činností vodních toků (odstavených říčních ramen, tůní), navazují-li na ně přírodně hodnotné nivní ekosystémy,
- d) povrchových krasových jevů nezahrnutých do I. zóny,
- e) biotopů zvláště chráněných nebo jiných ohrožených a vzácných druhů organismů.

Do III. zóny se zařazují lidskou činností podstatně pozměněné části krajiny, např. intenzivně využívané zemědělské nebo lesní pozemky, vodní toky s upravenými koryty obklopené intenzivně využívanými pozemky, produkční rybníky, dále pak např. pozemky s rozptýlenou zástavbou, pozemky s dopravními stavbami a jiné pozemky mimo zastavěná území³⁾ a zastavitelné plochy⁴⁾ sídel nezahrnuté do jiných zón ochrany přírody.

Do IV. zóny se zařazují lidskou činností velmi silně pozměněné části krajiny, zejména spojitá zastavěná území³⁾ a zastavitelné plochy⁴⁾ sídel nezahrnuté do jiných zón ochrany přírody.

Vysvětlivky:

- 1) příloha č. 2 k vyhlášce č. 45/2018 Sb., o plánech péče, zásadách péče a podkladech k vyhlášení, evidenci a označování chráněných území
- 2) § 44 odst. 2 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- 3) §2 odst. 1 písm. d/ zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů
- 4) §2 odst. 1 písm. j/ zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů

9. Základní ochranné podmínky:

Základní ochranné podmínky chráněných krajinných oblastí jsou stanoveny v § 26 zákona.

10. Návrh bližších ochranných podmínek:

V souladu s ustanovením § 25 odst. 3 a § 44 odst. 3 zákona se navrhuje, aby na území CHKO bylo možno jen se souhlasem orgánu ochrany přírody provádět tyto činnosti a zásahy:

- (1) Na celém území chráněné krajinné oblasti je možné pouze se souhlasem příslušného orgánu ochrany přírody:
 - a) zasahovat do přirozené retenční schopnosti údolní nivy řeky Moravy a jejich přítoků, zejména měnit stávající utváření terénu jeho navyšováním nebo zavážením terénních sníženin mimo zastavěná území a zastavitelné plochy obcí,
 - b) provádět činnosti, které mohou snížit hladinu povrchové či podzemní vody mimo zastavěná území obcí, nejedná-li se o činnosti vyžadující povolení, opatření nebo jiné úkony podle jiných právních předpisů
 - c) upravovat nebo měnit koryta vodních toků, včetně občasně protékaných koryt říčních ramen, vytvářet na nich nové příčné překážky, stupně a prahy, nebo odstraňovat nebo přemísťovat ve vodních tocích a říčních ramenech sedimenty a splaveniny,
 - d) odbahňovat rybníky a další vodní nádrže a ukládat vytěžené sedimenty,

- e) obnovovat nebo udržovat vodohospodářské meliorace a odvodňování pozemků,
- f) provádět leteckou aplikaci hnojiv a biocidů nebo vápnění,
- g) vyznačovat pěší, cyklistické, jezdecké, běžecké, vodácké a jiné obdobné tratě, trasy a stezky,
- h) pořádat a organizovat akce s účastí větší než 100 účastníků mimo zastavěná území a zastavitelné plochy obcí a místa vyhrazená se souhlasem orgánu ochrany přírody,
- ch) chovat nebo vypouštět kachny divoké a jejich křížence,
- i) provádět geologické práce nebo hornickou činnost nebo činnost prováděnou hornickým způsobem, pokud jsou spojené se zásahem do pozemku,
- j) umisťovat informační, reklamní nebo propagační zařízení mimo zastavěná území,
- k) používat plavidla se strojním pohonem s výjimkou plovoucích strojů používaných k těžbě štěrkopísků,
- l) umisťovat mimo uzavřené objekty a plochy bydlení zastavěného území veřejné osvětlení a jiné světelné zdroje, jejichž světelný tok směřuje nad vodorovnou rovinu procházející středem světelného zdroje,
- m) stanovit nové zastavitelné plochy obce, vymežit zastavěné území obce, změnit využití ploch nebo změnit plošné anebo prostorové regulativy ploch nebo koridorů v územně plánovací dokumentaci,
- n) provádět vzlety nebo přistání se sportovními létajícími zařízeními mimo letiště.

(2) Na území I. zóny chráněné krajinné oblasti lze pouze se souhlasem příslušného orgánu ochrany přírody:

- a) provádět v lesích nahodilou těžbu listnatých druhů dřevin, není-li nezbytná z důvodu ochrany životů a zdraví osob nebo ochrany majetku,

(3) Na území I. a II. zóny chráněné krajinné oblasti lze pouze se souhlasem příslušného orgánu ochrany přírody:

- a) provozovat letadla způsobilá létat bez pilota nebo modely letadel mimo zastavěná území, kromě letů pro zajištění bezpečnosti státu, ochrany osob, majetku nebo veřejného pořádku, a letů pro potřeby orgánů ochrany přírody,
- b) provádět v lesích mýtní úmyslnou těžbu, která není umístěna do nejnižších jednotek rozdělení lesa v lesním hospodářském plánu nebo v převzaté lesní hospodářské osnově,

- c) provádět v lesích těžbu nebo soustředování dřeva v období od 15. 2. do 31. 5. běžného kalendářního roku v částech porostních skupin s výskytem sněženky podsněžníku nebo bledule jarní,
 - d) provádět v lesích těžbu a soustředování dřeva v období od 1. 4. do 31. 7., nejde-li o nahodilou těžbu jehličnatých dřevin,
 - e) měnit v lesích při umělé obnově nebo při výchově lesa převažující druh dřeviny podle zastoupení druhů dřevin v nejnižší jednotce prostorového rozdělení lesa, nevyplývá-li tato změna ze schváleného lesního hospodářského plánu nebo z převzaté lesní hospodářské osnovy a nejde-li o přeměny druhové skladby geograficky nepůvodních druhů dřevin,
 - f) kosit travní porosty více než 2x ročně,
 - g) kosit plochu půdního bloku travního porostu bez ponechání dílčích nepokosených částí tvořících nejméně 10 % jeho rozlohy a kosit tyto dílčí nepokosené části travního porostu dříve než po 60 dnech,
 - h) provádět stavby nebo terénní práce či úpravy a umísťovat výrobky plnící funkci stavby mimo zastavěná území obcí, nevyžadují-li povolení, opatření nebo jiné úkony podle jiných právních předpisů.
- (4) Na území II. a III. zóny chráněné krajinné oblasti lze mimo zastavěná území pouze se souhlasem příslušného orgánu přírody:
- a) hnojit travní porosty, používat kejdu, fugát, silážní šťávy a ostatní tekuté odpady nebo je vápnit mimo zastavěná území
- (5) Na území III. zóny chráněné krajinné oblasti lze pouze se souhlasem příslušného orgánu ochrany přírody:
- a) vysazovat plantáže geograficky původních dřevin na pozemcích, které nejsou určeny k plnění funkcí lesa,
 - b) rozorávat nebo mulčovat travní porosty mimo zastavěná území a zastavitelné plochy.

11. Územně správní zařazení území:

Kraj:	Olomoucký
Okres:	Olomouc Šumperk
Obec s rozšířenou působností:	Litovel Mohelnice Olomouc Uničov

12. Přehled katastrálních území dotčených návrhem zvláště chráněného území:

Obec	Katastrální území
Bílá Lhota	Měník
	Řimice
Červenka	Červenka
Litovel	Chořelice
	Litovel
	Nasobůrky
	Rozvadovice
	Tři Dvory u Litovle
	Unčovice
Měrotín	Víska u Litovle
	Měrotín
Mladeč	Mladeč
	Sobáčov
Náklo	Lhota nad Moravou
	Náklo
Pňovice	Pňovice
Střeň	Střeň
Horka nad Moravou	Horka nad Moravou
Křelov-Břuchotín	Křelov
Olomouc	Černovír
	Hejčín
	Chomoutov
	Řepčín
Příkazy	Hynkov
Skrbeň	Skrbeň
Štěpánov	Březce
	Štěpánov u Olomouce
Štarnov	Štarnov
Medlov	Králová
Uničov	Benkov u Střelic
	Střelice u Litovle
Mohelnice	Mohelnice
Moravičany	Doubravice nad Moravou
	Moravičany
Palonín	Palonín
Stavenice	Stavenice
Úsov	Úsov-město
Nově zařazené obce	
Leština u Zábřehu	Leština u Zábřehu
Hrabová	Hrabová
Zvole	Zvole

Bohuslavice n. Mor	Bohuslavice nad Moravou
Lukavice	Lukavice
Třeština	Třeština
Libivá	Libivá
Rájec	Rájec
Květín	Květín

13. Orientační výměra zvláště chráněného území:

Orientační výměra navrhované CHKO je 107,19 km²

14. Odůvodnění návrhu:

Hlavním důvodem zpracování návrhu na vyhlášení CHKO Litovelské Pomoraví je:

Návrh na vyhlášení území CHKO byl předložen z důvodu potřeby nahrazení současně platné vyhlášky Ministerstva životního prostředí č. 464/1990 Sb., ze dne 29. října 1990, kterou byla zřízena CHKO Litovelské Pomoraví a dosažení stavu, který bude v souladu s platnou právní úpravou vyplývající ze zákona a nutnost zajistit ochranu mimořádně biologicky cenným plochám, které jsou součástí EVL Litovelské Pomoraví a dosud nejsou do CHKO zahrnuty. Bližší ochranné podmínky stanovené touto vyhláškou jsou v překryvu se současně platnými základními ochrannými podmínkami stanovenými zákonem č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění (dále jen „zákon“) a s ohledem na jejich formulaci jsou z věcného hlediska obtížně vymahatelné a nekorespondují s aktuálním trendem vývoje přírodních hodnot v území, respektive s biologickým vývojem a přírodními procesy v nivě řeky Moravy a jejich přítoků.

Novým vyhlášením CHKO budou zároveň odstraněny tyto výše uvedené nedostatky vyplývající z platné zřizovací vyhlášky a bude zpřesněno vymezení hranice území CHKO tak, aby byly činnosti utvářející krajinnou strukturu CHKO, např. způsob lesního a zemědělského hospodaření, vodního hospodářství, atp., v souladu s efektivním zajištěním ochrany předmětů ochrany CHKO, Ramsarské lokality Litovelské Pomoraví a EVL Litovelské Pomoraví, a také v souladu s naplňováním cílů ochrany v území Litovelského Pomoraví.

Nový návrh bližších ochranných podmínek odráží potřebu zajištění účinné ochrany předmětů ochrany CHKO, např. přírodě blízký stav lesních ekosystémů. Oproti současným bližším ochranným podmínkám dochází v návrhu ke zpřesnění regulace těch činností, které svými důsledky mohou poškozovat zejména vodní režim v CHKO.

Nutnost předložení návrhu na vyhlášení CHKO vychází rovněž z důvodu naplnění požadavku vyplývajícího z Nařízení vlády č. 318/2013 Sb., kterým byl schválen národní seznam evropsky významných lokalit, ve kterém je stanovena ochrana EVL Litovelské Pomoraví prostřednictvím kategorie ochrany zvláště chráněného území jako chráněná krajinná oblast. Z EVL Litovelské Pomoraví se do CHKO navrhuje nově zařadit jen pozemky, které se nacházejí v nivě řeky Moravy a jejích přítoků na severozápad od stávající CHKO, kde dochází mimo zastavěná území k povodňovým rozlivům. V nově zařazeném území se nacházejí

trvalé travní porosty, které jsou nedílnou součástí procesu dynamiky rozlivů v nivě řeky Moravy.

K vymezení hranice zvláště chráněného území:

Navržená hranice CHKO zpřesňuje vymezení hranice CHKO a zároveň zahrnuje území EVL Litovelské Pomoraví s jádrovým výskytem předmětů ochrany. Hranice je vedena přednostně po hranicích parcel, pokud možno jasně viditelných v terénu. V případě vedení hranice CHKO po komunikacích je jednotně upraveno, že komunikace není součástí CHKO. Stávající území CHKO Litovelské Pomoraví je navrženo k rozšíření v rozsahu cca o 15 %.

Na severozápadním okraji stávající CHKO se přičleňuje niva toku Moravy po obec Leština převážně s lučními porosty a rozptýlenou zelení doprovázející vodní toky zahrnutá do EVL Litovelské Pomoraví s výskytem bobra evropského, vydry říční a modráška bahenního. U severozápadního okraje při silnici mezi Mohelnicí a Stavenicemi se vyčleňuje plocha zastavěného území s objekty využívanými k podnikání. U Moravičanského jezera se v zájmu zjednoznačení průběhu hranice CHKO a vytvoření nárazníkového pásma kolem jezera přičleňuje prostor na jeho západním břehu a jižně od jezera po železniční trať, zahrnující obhospodařované luční porosty s pásy dřevin a zčásti obhospodařovaná pole. Mezi Mitrovicemi a Novými Mlýny se přičleňují stávající luční porosty v zájmu zjednoznačení hranice doposud vedené nejasně napříč lučními porosty. Jihozápadně od vrchu Třesín se přičleňuje území s krasovými jevy (součást Mladečského krasu) a s odkrytým geologickým profilem (přírodní památka Geologické varhany). Jihozápadně od Litovle se přičleňuje prostor na pravém břehu toku Malá Voda v překryvu s ochrannými pásmy přírodních památek Malá Voda a Hvězda. Jihozápadně od Litovle se přičleňuje prostor na pravém břehu toku Malá Voda s lesními ekotony, břehovými porosty a nivními loukami, vyplňující prostor po protipovodňovou hráz, po níž je vedena navržená hranice. V obci Hynkov se vyčleňuje doposud v CHKO zahrnutá část zastavěného a zastavitelného území. V prostoru severozápadně od Skrbeně se přičleňuje zčásti zamokřená plocha v prostoru historického rybníka Okošín, ležící v záplavovém území pětileté vody. Na území Horky nad Moravou se přičleňuje plocha s areálem Domu přírody Litovelského Pomoraví, a naopak vyčleňuje část zastavěného území na jihovýchodě obce se soustředěnou zástavbou a zemědělskými areály. U městské části Olomouc Černovír se upravuje hranice na současnou novou polohu mostu přes řeku Moravu a severně od něho se na levém břehu řeky přičleňují k toku i parcely s břehovými porosty, které jsou přirozenou součástí říčního ekosystému. V prostoru navazujícím severozápadně a východně na přírodní památku Chomoutovské jezero se přičleňují plochy v zájmu vytvoření nárazníkového pásu mezi jezerem a intenzivně využívanou zemědělskou krajinou. V prostoru jihozápadně od Štěpánova se přičleňuje část nivy Moravy ležící v záplavovém území 5leté vody navazující na mozaiku luk a lužních lesů. U Pňovic se vyčleňuje zastavěné a zastavitelné území obce. V Litovli se přičleňuje prostor severovýchodně od města směrem k obci Červenka po tok Čerlinka, představující krajinný prostor významný z hlediska zachování funkčního migračního propojení pro volně žijící organizmy mezi částmi CHKO nacházejícími se východně a západně od Litovle. U obce Červenka se vyčleňuje zastavěné a zastavitelné území obce. V úseku hranice CHKO mezi obcemi Červenka a Králová jsou přičleňovány drobné

plochy převážně lučních enkláv či mokřadních biotopů, ekologicky doplňující navazující lesní porosty.

Plocha území, které je na základě tohoto návrhu do CHKO nově zahrnuta je 1458 ha. Z dosavadní plochy CHKO je vyjmuto 68 ha.

K názvu zvláště chráněného území:

Bude ponechán stávající název CHKO Litovelské Pomoraví.

Ke kategorii ochrany zvláště chráněného území:

Území navržené k ochraně odpovídá definici chráněné krajinné oblasti dle § 25 zákona o ochraně přírody. Navíc je většina území již dnes v této kategorii chráněna.

K předmětům ochrany:

Předměty ochrany nově navržené CHKO jsou definovány tak, aby obsáhly přírodní, krajinné hodnoty území v celém jejich rozsahu, přírodní funkce krajiny, a dále také typy přírodních stanovišť a stanoviště druhů, které jsou uvedeny mezi předměty ochrany evropsky významné lokality Litovelské Pomoraví (podle nařízení vlády č. 208/2012 Sb., o vyhlášení evropsky významných lokalit zařazených do evropského seznamu a podle přílohy č. 929 k nařízení vlády č. 318/2013 Sb., o stanovení národního seznamu evropsky významných lokalit; kód NV: CZ0714073; kód ÚSOP: 3230).

- a) *harmonicky utvářená krajina s typickým krajinným rázem daným zejména geomorfologií terénu, charakterem říční krajiny v nivě řeky Moravy a jejích přítoků a navazující krasové a pahorkatinné krajiny, a to včetně kulturních a historických složek krajiny, rozmístění a urbanistické skladby sídel a typické místní zástavby lidového rázu s významnými celky lidové architektury*

Odůvodnění:

Na území Litovelského Pomoraví se setkávají fenomény výjimečně zachovalé krajiny nivy řeky Moravy s kvartérními sedimenty, krajiny vápencového hřbetu Třesína, jehož silně zkrasovělé devonské vápence ukrývají složité jeskynní systémy, a lesnaté pahorkatiny v jižní části Úsovské vrchoviny, jejíž podloží je tvořené drobnými, břidlicemi a fylity. Krajinné struktury ve všech částech území jsou nadprůměrně přírodovědně zachovalé a zahrnují mozaiku převažujících lesních ploch, orné půdy a zejména rozsáhlých ploch biologicky cenných nivních luk.

Předmět ochrany může být ohrožen nevhodně situovanou zástavbou, např. rozšiřováním obytné zástavby či výrobních a skladových areálů v záplavovém území. Přírodě blízké vodní, přirozené lesní, luční i krasové ekosystémy mohou být ohroženy nevhodným způsobem hospodaření, především intenzifikací zemědělství spojenou s degradací druhové diverzity lučních ekosystémů, s eutrofizací niv, rozoráváním luk či výsadbami plantáží rychle rostoucích dřevin.

- b) *přírodní procesy a funkce krajiny, zejména její ekologická stabilita, migrační prostupnost a přirozená retence vody a dynamika říčních procesů meandrujících toků*

Odůvodnění:

Funkční krajina je definována rovnovážnými toky energie a látek, na území Litovelského Pomoraví se jedná především o vodu. Dostatečné zásobení vodou a přítomnost funkčních ekosystémů lesů, mokřadů, vodních toků a niv jsou pro úspěšné plnění přirozených ekologických procesů a funkcí krajiny zcela zásadní. Prioritní je proto zvýšení přirozené retenční schopnosti krajiny, jak zachováním přirozených porostů v pramenných oblastech, tak zabráněním zrychlenému odtoku v jiných částech území CHKO. Toho lze docílit zatravňováním části zemědělských pozemků, vytvářením mezí, prováděním revitalizací vodních toků a niv a zachováním a obnovou mokřadů, zejména v oblastech s intenzivní zemědělskou výrobou. Neméně důležité je pro ekologickou stabilitu krajiny zajištění migrační prostupnosti, péče o vymezený ÚSES a zachování jeho funkčnosti.

- c) *vodní režim podzemních i povrchových vod, zahrnující i povrchové rozlivy v nivách vodních toků, a na něj vázaná nivní a jiná vodní a mokřadní společenstva*

Odůvodnění:

Vodní režim v ojediněle zachovalé říční nivě s převážně neregulovanými vodními toky je zásadní podmínkou pro navazující specifickou biotu, ekosystémy lužních lesů, aluviálních luk, mokřadů, permanentních vodních ploch a periodických tůní, a stejně tak i pro přirozené procesy vývoje říčních koryt s jeho geomorfologickými projevy. Přirozená retenční kapacita oblasti CHKO Litovelského Pomoraví je v současnosti 50 - 70 milionů m³ a významně tak snižuje ničivé důsledky povodní v Litovli i v Olomouci. Přirozený vodní režim může být ohrožen neúměrným jímáním podzemní vody, nedodržováním minimálních zůstatkových průtoků a schváleného dělení vod mezi říční ramena, nevhodnými úpravami vodních toků, těžbou sedimentů, budováním nebo obnovou melioračních soustav, zavážením tůní, mokřadů a sníženin v prostoru nivy či snižováním retenční schopnosti nivy nárůstem zastavěných ploch.

Důsledkem významného narušení vodního režimu by byl zánik na něj vázaných chráněných přírodních stanovišť i populací mnoha druhů, včetně předmětů ochrany EVL a samotného CHKO. Zachovalý komplex přírodních a polopřírodních společenstev v nivní krajině nížinné řeky poskytuje životní prostor širokému druhovému bohatství, včetně mnoha zvláště chráněných či jiných ohrožených a vzácných druhů.

Zejména mezi živočichy jsou zde zastoupeny druhy, pro něž je Litovelské Pomoraví jednou z nemnoha lokalit výskytu v rámci ČR. Mezi takové druhy patří např. typičtí korýši periodických tůní v lužních lesích, např. žábřonozka sněžní, listonoh jarní či některé ryby, např. ouklejka pruhovaná a piskoř pruhovaný. Jiné významné druhy jsou současně předmětem ochrany EVL, např. svinutec tenký, klínatka rohatá, čolek velký a kuňka obecná.

- d) *přírozené a přírodě blízké vodní toky a jejich koryta se zachovalou dynamikou přírodních říčních procesů a periodicky průtočná či odstavená říční ramena a tůň a na ně vázaná přírozená společenstva*

Odůvodnění:

Na území Litovelského Pomoraví má řeka Morava poslední větší neregulovaný úsek svého nížinného toku. Přírozeně meandrující řeka Morava se v lužních lesích větví v systém stálých i periodických ramen tvořících tzv. vnitrozemskou říční deltu. Geomorfologicky jde o systém označovaný jako anastomózní říční síť. Svým rozsahem a kvalitou představuje ojediněle zachovalé prostředí trvale průtočných nebo periodických průtočných toků, odstavených říčních ramen a tůní, které se vyznačuje bohatou přítomností prvků (akumulace říčního dřeva, šterkopískové náplavy, břehové nátrže, mělčiny, tůň) podmiňujících současně i vysokou biologickou diverzitu a retenční schopnost území. Nenarušený stav a vývoj těchto prvků je příznivý pro přírozený vodní režim území.

Potenciálním ohrožením jsou technické úpravy toků, budování příčných překážek a nevhodné přerozdělování průtoků či realizace protipovodňových opatření neumožňujících povodňové rozlivy do nivních ekosystémů. Důsledkem může být zánik navazujících biotopů, např. měkké luhy – předmět ochrany EVL a prostředí chráněných živočichů, např. ledňáček říční – předmět ochrany ptací oblasti.

- e) *vzniklá při těžbě šterkopísku s různými sukcesními stádii na ně vázaných přírozená společenstev*

Odůvodnění:

Probíhající i už ukončená těžba šterkopísků vytváří v krajině Litovelského Pomoraví nově vzniklá stanoviště s vodními plochami. Větší z nich jsou dnes označovány jako „jezera“, drobnější často jako „pískovny“. Ačkoliv v řadě případů byla těžbou v daném místě zničena původní cenná společenstva, dnes při ponechání samovolnému vývoji nebo cíleném usměrnění podoby dané lokality už v průběhu či po skončení těžby ve prospěch zájmů ochrany přírody, vhodně krajinu Litovelského Pomoraví dotvářejí. Poskytují prostředí pro výskyt řady druhů organismů vázaných na specifická a v krajině vzácná prostředí v sukcesně raných stádiích, jakými jsou např. vlhké náplavy jemného písčitého substrátu, podmáčená místa, tůň, litorální pásma vodních ploch, osluněné suché písčité plochy atd.

Ohrožením těchto ploch v území jsou nevhodné způsoby těžby nevytvářející vhodné typy prostředí pro osídlení specifickou biotou či nevhodné způsoby rekultivace i intenzivní rekreační využití spojené se zástavbou.

- f) *lesní ekosystémy s významným zastoupením geograficky a stanovištěně původních druhů dřevin*

Odůvodnění:

Nížinné a pahorkatinné lesy s vysokým zastoupením geograficky a stanovištěně původních druhů dřevin představují klíčová území pro zachování přírozené biologické rozmanitosti v území. Jde převážně o lesní porosty odpovídající těmto stupňům přírozenosti lesa (ve smyslu přílohy č. 2 k vyhlášce č. 45/2018 Sb.): les přírodě blízký, les významný pro biodiverzitu a les produkční stanoviště

původní. Zastoupení geograficky a stanovištně nepůvodních druhů dřevin je zde jen cca 10 % a stále klesá především v důsledku plošného hynutí smrku ztepilého. Litovelské Pomoraví patří v tomto směru v rámci ČR mezi CHKO s nejpříznivějším druhovým složením dřevinné složky lesů (z hlediska zájmů ochrany přírody).

V národním i středoevropském měřítku je ojedinělý zejména výskyt nížinných lužních lesů (tvrdých a měkkých luhů) vázaných na údolní nivu vodohospodářsky neupraveného a přirozeně se vyvíjejícího toku řeky Moravy s relativně málo ovlivněným vodním režimem. Přírodně hodnotné jsou však i smíšené pahorkatinné lesy (tzv. „dubohabřiny“) a menší porosty suťových lesů (Třesín), mokřadních olšin či květnatých a vápnomilných bučin (na spodní hranici výškového rozšíření buku lesního).

Lesy CHKO jsou součástí ptačí oblasti Litovelské Pomoraví (nařízení vlády č. 23/2005 Sb.), jejímiž předměty ochrany jsou i populace strakapouda prostředního a lejska bělokrkého, tedy druhů vázaných životními nároky na starší lesní porosty s vysokým zastoupením dřevin přirozené druhové skladby. Dubohabřiny a lužní lesy představují současně předměty ochrany evropsky významné lokality Litovelské Pomoraví (podle nařízení vlády č. 318/2013 Sb.).

Lesy v CHKO jsou prostředím s velkou druhovou diverzitou a místem výskytu mnoha zvláště chráněných a jiných ohrožených druhů rostlin, hub a živočichů. Zejména mezi živočichy jsou zde zastoupeny druhy, pro něž je Litovelské Pomoraví jednou z nemnoha lokalit výskytu v rámci ČR, např. kovařík rezavý, kovařík *Negastrius pulchellus*, červenáček *Agnathus decoratus*, tesařík *Necydalis ulmi*, či motýli jasoň dymnivkový a hřbetozubec jarní.

Nížinné a pahorkatinné biologicky hodnotné lesní ekosystémy nepoživající ochrany jako ZCHÚ nebo EVL bývají vystaveny intenzivnímu lesnickému hospodaření, které spočívá často v těžbě holými sečemi bez ponechávání nedomyčených dřevin, v převážně umělé obnově holin často jediným druhem dřeviny, ve snižování zastoupení geograficky a stanovištně původních druhů dřevin ve prospěch druhů nepůvodních, v plošné přípravě půdy pro zalesnění holin, v běžném používání biocidů při péči o kultury nebo neponechávání dostatečného množství tlejícího dřeva. Intenzivní hospodaření se v konečném důsledku projevuje často výrazným zjednodušením (ochuzením) druhového složení a struktury dřevinné složky lesních ekosystémů a sníženou rozmanitostí jejich přirozeně se vyskytující bioty.

g) dřeviny rostoucí mimo les

Odůvodnění:

Dřeviny rostoucí mimo les a jejich porosty představují typické přírodní prvky krajinného rázu neurbanizovaných částí CHKO, které současně zvyšují přirozenou druhovou pestrost krajiny (většinou jde o geograficky původní druhy dřevin). Charakteristické jsou zejména dřeviny a jejich porosty v blízkosti vodních útvarů.

h) luční ekosystémy a na ně vázaná společenstva

Odůvodnění:

Luční ekosystémy představované zejména společenstvy vlhkých až podmáčených luk doprovázenými porosty vysokých ostřic jsou omezeny především na oblast nivy, zatímco ve výše položených územích říčních teras byly louky přeměněny v ornou půdu. Po době intenzifikace zemědělství v druhé polovině 20. století se v území zachovala jen přibližně třetina lučních porostů. Od vzniku CHKO Litovelské Pomoraví v r. 1990 byla opět část zoraných ploch v nivě zalučněna. Druhově pestrá luční společenstva se v území dochovala roztroušeně ve větších či menších fragmentech a jsou obvykle chráněna formou maloplošného zvláště chráněného území jako např. v PP Zátrže, PP Pod Templem, PP Dalibůf, PP Hvězda a nejcennější komplex luk v PR Plané loučky. Louky jsou nejen prostředím s vysokou druhovou diverzitou s výskytem vzácných a ohrožených druhů organismů, mezi něž patří i motýli modrásek bahenní a ohniváček černočárny a vážka klínatka rohatá (předměty ochrany EVL), ale i protierozním, vodoochranným a protipovodňovým prvkem v nivě. Luční porosty sousedící s lužním lesem nebo břehovými porosty toků zpestřují na mnoha místech krajinnou mozaiku. Nejrozšířenějším typem druhově pestrých lučních porostů jsou v CHKO aluviální psárkové louky, doplňují je mezofilní ovsíkové a bezkolencové louky, které patří mezi předměty ochrany EVL Litovelské Pomoraví a významně jsou zastoupeny také vlhké pcháčové louky.

Zásadní podmínkou k zachování existence těchto stanovišť a druhů je pokračování tradičního způsobu hospodaření v podobě termínově vhodných sečí, případně pastvy, v zájmu zajištění kontinuity prostředí pro luční faunu a dozrávání semen rostlin neprováděných jednorázově plošně.

Pro tato biologicky cenná společenstva jsou v současnosti ohrožením orba, orební obnova, intenzivní hnojení, vyvážení kejdy a ostatních zemědělských odpadů, nevhodné termíny a způsoby sečí včetně jednorázového rychlého plošného sečení.

i) jeskyně a další podzemní i povrchové krasové jevy a na ně vázaná přírodní společenstva

Odůvodnění:

Krasové fenomény jsou součástí CHKO Litovelské Pomoraví v katastrálních územích Mladeč a Měník a v navazujícím okolí a jsou označovány jako Mladečský kras. Krajinnou dominantou Mladečského krasu je bradlo Třesín tvořené silně zkrasovělými devonskými vápenci s vyvinutými závrtky, škrapy, vyvěračkami, ponory i rozsáhlým systémem jeskyní. Částečně veřejnosti přístupné Mladečské jeskyně mají tři patra a celkovou délku 1080 m. Předpokládá se existence dalších dosud neobjevených podzemních prostor. V jeskyních byly učiněny významné paleontologické i archeologické nálezy, představující jedny z nejstarších dokladů o osídlení Evropy současnými lidmi (*Homo sapiens sapiens*) a o tehdejší přírodní prostředí (nálezy jsou datovány do mladšího paleolitu, do doby před více než 30.000 lety). Archeologické a paleontologické nálezy řadí Mladečský kras k významným

lokality evropského přírodního a kulturního dědictví. Na severním úpatí Třesína vyvěrá 5 krasových pramenů zvaných Řimické vyvěračky. Ojedinělým přírodním jevem je „pohřbený“ kras pod povrchem přiléhající nivy Moravy s jeskynní soustavou vyplněnou vodou, jejíž součástí je i zakrytý krasový pramen toku Čerlinky. Prostor se díky členitosti terénu, přítomnosti vápencového geologického podkladu, různé orientaci svahů ke světovým stranám a proměnlivé hloubce půdního profilu vyznačuje vysokou přirozenou biologickou rozmanitostí na úrovni ekosystémové i druhové.

- j) *přírodní stanoviště nebo stanoviště druhů, které jsou předmětem ochrany evropsky významné lokality Litovelské Pomoraví*

Odůvodnění:

Záměr na vyhlášení vychází i z platného nařízení vlády č. 208/2012 Sb., o vyhlášení evropsky významných lokalit zařazených do evropského seznamu a zajišťuje zachování, popř. zlepšení stavu předmětů ochrany EVL Litovelské Pomoraví.

K cílům ochrany:

Cíle ochrany jsou formulovány v souladu s ustanoveními § 25 odst. 2 zákona o ochraně přírody.

K návrhu bližších ochranných podmínek:

Bližší ochranné podmínky CHKO jsou navrženy v souladu s ustanovením § 44 odst. 3 zákona o ochraně přírody tak, aby umožnily orgánu ochrany přírody usměřňovat činnosti, které mohly by vést k nežádoucím změnám dochovaného stavu předmětů ochrany.

Zdůvodnění k jednotlivým navrženým bližším ochranným podmínkám:

- (1) Na celém území chráněné krajinné oblasti je možné pouze se souhlasem příslušného orgánu ochrany přírody:
 - a) zasahovat do přirozené retenční schopnosti údolní nivy řeky Moravy a jejích přítoků, zejména měnit stávající utváření terénu jeho navyšováním nebo zavážením terénních sníženin mimo zastavěná území a zastavitelné plochy obcí,

Odůvodnění:

Podstatná část předmětů ochrany CHKO Litovelské Pomoraví je vázána na nivu řeky Moravy, jejích ramen, přítoků a dalších přírodních či umělých toků. Zásahy do konfigurace terénu např. zarovnávaní terénních sníženin, ukládání a rozhrnování zeminy, vytváření a zpevňování náspů, byť by byly plošně malé nebo nízké, v nivě s minimálními výškovými rozdíly mění hydrologické podmínky a vodní režim zasažených lokalit, a tím podmínky pro existenci na vodním režimu závislých společenstev s výskytem vzácných a zvláště chráněných druhů.

Zhoršování retenční schopnosti údolní nivy je tak v rozporu s cíli Plánu dílčích povodí Moravy a přítoků Váhu 2015–2021 (kapitola 5. – Ochrana před povodněmi a vodní režim krajiny) a rovněž s vládou schválenou „Konceptí na ochranu před následky sucha pro území České republiky“ (opatření č. 4.4 – Zvýšení retenční a akumulární schopnosti krajiny).

- b) provádět činnosti, které mohou snížit hladinu povrchové či podzemní vody mimo zastavěná území obcí, nejedná-li se o činnosti vyžadující povolení, opatření nebo jiné úkony podle jiných právních předpisů

Odůvodnění:

Odvodňování lesních pozemků silně zasahují do přirozeného vodního režimu území a ovlivňují tak hydrologický režim nejen v místě zásahu, ale i ve větší části příslušného povodí. Tyto činnosti představují velké riziko pro přirozený vodní režim krajinných celků a mohou ohrozit na ně vázanou biotu a celkovou retenční schopnost krajiny.

- c) upravovat nebo měnit koryta vodních toků, včetně občasně protékaných koryt říčních ramen, vytvářet na nich nové příčné překážky, stupně a prahy, nebo odstraňovat nebo přemísťovat ve vodních tocích a slepých ramenech sedimenty a splaveniny

Odůvodnění:

V krajině nacházející se z velké části v nivě řeky Moravy, je ochrana přirozené dynamiky vodního režimu a přirozeného a přírodě blízkého charakteru vodních toků a jejich koryt jedním z hlavních cílů ochrany území. Jedná se také o zásadní faktory, které v nivě ovlivňují stav a vývoj všech přírodních a přírodě blízkých ekosystémů a jejich složek. Povrchové vodní toky (přirozenou morfologii jejich koryt) je třeba, zejména s ohledem na zachování vodního režimu nivy s mnoha koryty vodních toků, které jsou v závislosti na výši hladiny trvale či občasně protékané, či vytvářejí slepá ramena a tůň, chránit včetně průběhu a tvaru jejich koryt. Nevhodné zásahy do vodních toků (úprava koryt vodních toků, vytváření nových stupňů, přemísťování sedimentů či splavenin apod.) mohou způsobit negativní změnu vodního režimu.

- d) odbahňovat rybníky a další vodní nádrže a ukládat vytěžené sedimenty,

Odůvodnění:

V CHKO Litovelské Pomoraví je, i při relativně malém počtu rybníků a vodních nádrží, jejich význam velký, nejen z hlediska zachování vodního režimu území, ale také jako lokalit výskytu vzácných druhů, zejména živočichů (hlavně ptáků a obojživelníků). Běžnou praxí údržby rybníků je jejich odbahňování spojené s ukládáním vytěženého sedimentu v okolí. Navršený materiál, může mít negativní vliv na přirozený záplavový vodní režim v širším okolí s negativními důsledky pro stav zejména vlhkostních a mokřadních společenstev.

- e) obnovovat nebo udržovat vodohospodářské meliorace a odvodňování pozemků,

Odůvodnění:

Na území CHKO Litovelské Pomoraví se nachází dlouhodobě neudržované vodohospodářské meliorace. V případě otevřených kanálů se dnes často jedná

o poměrně přírodně hodnotná stanoviště, s prokázaným výskytem obecně i zvláště chráněných druhů živočichů, s biologicky hodnotnými břehovými porosty a s významnou samočisticí funkcí podpořenou v místech výskytu mokřadních a vodních rostlin. Jejich obnova, navrhovaná zpravidla do původního projektovaného stavu (přímé betonové kanály bez břehových porostů), znamená výrazné oslabení ekologických funkcí říční krajiny. Rovněž obnova již nefunkčního podzemního odvodnění může vést k negativnímu ovlivnění či zániku biologicky cenných mokřadů (nížinná část CHKO je zařazena do seznamu mezinárodně významných mokřadů Ramsarské úmluvy o mokřadech).

- f) provádět leteckou aplikaci hnojiv a biocidů nebo vápnění,

Odůvodnění:

Většina území CHKO Litovelské Pomoraví je silně závislá na dynamice přirozeného vodního režimu řeky Moravy a dalších vodních toků. Kvalita podzemních vod v nivách těchto vodních toků i v krasovém území má jednoznačnou vazbu na kvalitu vod povrchových. Aplikace jakýchkoliv chemických prostředků (hnojiv a biocidů) musí být prováděna velmi citlivě a s ohledem na to, že přenesení jejich účinků do vodního prostředí může způsobit poškození až úplnou likvidaci mimořádně cenných rostlinných a živočišných společenstev či populací, a to i v lokalitách od místa aplikace vzdálených. Letecká aplikace je současně, vzhledem k snadnému dopadu aplikovaných látek mimo cílové plochy, riziková pro cenná společenstva rostlin a živočichů nacházející se v CHKO často v jejich bezprostředním sousedství.

- g) vyznačovat pěší, cyklistické, jezdecké, běžecké, vodácké a jiné obdobné tratě, trasy a stezky,

Odůvodnění:

CHKO Litovelské Pomoraví je protkána dostatečně hustou sítí turistických tras a cyklotras, na toku Moravy je provozováno vodáctví. V atraktivním území narůstá zájem o rozšiřování rekreačních aktivit a vyznačování tras pro další aktivity (např. jezdecké). Jejich nevhodný rozvoj může znamenat ohrožování či poškozování předmětů ochrany CHKO. Trasy je třeba volit s ohledem na předměty ochrany a není žádoucí jejich vymezování ponechat nekontrolovatelnému vývoji. Relativně nedotčené části přírody s vysokou přírodní hodnotou (např. hnízdiště) by měla být chráněna před rušením pohybem návštěvníků, a proto je vhodné trasy pro návštěvníky volit s ohledem na výskyt předmětů ochrany CHKO a uvedené aktivity regulovat.

- h) pořádat a organizovat akce s účastí větší než 100 účastníků mimo zastavěná území a zastavitelné plochy obcí a místa vyhrazená se souhlasem orgánu ochrany přírody,

Odůvodnění:

Pořádání akcí s velkým počtem účastníků mimo zastavěná území (ve volné přírodě) by mohlo přírodní hodnoty a předměty ochrany CHKO poškodit (případně i nenávratně zničit) buď vlastním rozsahem akce v místech s vysokým zastoupením předmětů ochrany, nebo jejím pořádáním v nevhodném období např. v období hnízdění ptáků v jarním a na začátku letního období. Ochranná podmínka umožní včas nežádoucím vlivům předejít.

ch) chovat nebo vypouštět kachny divoké a jejich křížence,

Odůvodnění:

Kachna divoká je jedním z nejběžnějších druhů vodních ptáků. Jedná se o konkurenčně schopný druh, který je schopen vytlačovat jiné druhy kachen a zabírat jejich hnízdní a potravní niku. Vypouštění uměle odchovaných kachen divokých, chov polodivokých kachen v cenných mokřadních územích CHKO může na tyto lokality působit výrazně negativně. Nepřírozeně početný výskyt kachen na mokřadech, které pro ně nemají dostatečnou kapacitu, způsobuje degradaci zdejších společenstev rostlin a živočichů, snižování potravní nabídky pro ostatní ptáky a jejich vytlačování z lokality, znečišťování vody a zvyšování trofie, snižování průhlednosti vody atd.

Proto není žádoucí stavy kachny divoké v CHKO navyšovat umělým odchovem a vypouštěním. Nežádoucí je i chov a vypouštění kříženců kachny divoké, kteří se mohou dále křížit s volně žijícími jedinci kachny divoké, a tak narušovat genetickou základnu tohoto druhu.

i) provádět geologické práce nebo hornickou činnost nebo činnost prováděnou hornickým způsobem, pokud jsou spojené se zásahem do pozemku,

Odůvodnění:

Geologické práce a činnosti vykonávané hornickým způsobem patří mezi jedny z nejvýznamnějších činitelů v krasových územích, jakým je v CHKO Litovelské Pomoraví vrch Třesín a jeho okolí. Zásahy do dochovaného stavu území, nebudou-li usměřňovány, mohou krasovou krajinu a přírodu, se složitými vzájemnými vazbami povrchových (voda) a podzemních systémů (jeskyně a krasové jevy), nevratně poškozovat.

j) umisťovat informační, reklamní nebo propagační zařízení mimo zastavěná území,

Odůvodnění:

Území CHKO s množstvím přírodních atraktivit je cílem velkého počtu návštěvníků. Snaha informovat je o nejrůznějších službách s sebou přináší i zájem o instalaci nejrůznějších informačních a propagačních zařízení. Nevhodné umístění zařízení ve volné krajině (zejména velkoformátových reklam) může působit rušivě v dochovaném přírodním prostředí, případně i negativně zasáhnout do hodnot krajinného rázu.

k) používat plavidla se strojním pohonem s výjimkou plovoucích strojů používaných k těžbě štěrkopísků,

Odůvodnění:

Se vzrůstajícím rozšířením náročnějších volnočasových aktivit se objevují ve zvýšené míře i žádosti o používání plavidel s různým druhem strojního pohonu, obvykle se spalovacími nebo elektrickými motory (dále jen „motorová plavidla“) nejen na vodních tocích, ale i jezerech. Plavba motorových plavidel, na rozdíl od vjezdu motorových vozidel mimo silnice a místní komunikace, není uvedena v základních ochranných podmínkách CHKO, ačkoli může mít obdobný, ne-li větší negativní

dopad na biologické složky přírodního prostředí (v případě vodních ploch negativní ovlivnění rozsáhlejších prostor hlukem i znečištěním). Jedná se o aktivitu, která může významným způsobem rušit zejména hnízdící druhy ptáků či ptáky na tahu. Vodní toky na území CHKO nejsou pro rychlou plavbu uzpůsobeny svými rozměry, hustotou příčných překážek (jezy, malé vodní elektrárny) a množstvím naplaveného říčního dřeva a používání motorových plavidel může negativně zasahovat do morfologie koryt těchto vodních toků a negativně ovlivňovat jejich splaveninový režim.

- l) umisťovat mimo uzavřené objekty a plochy bydlení veřejné osvětlení a jiné světelné zdroje, jejichž světelný tok směřuje nad vodorovnou rovinu procházející středem světelného zdroje.

Odůvodnění:

Světelné znečištění způsobené výkonnými zdroji (skleníky, reflektory, nevhodně nasvícené billboardy) působí rušivě na volně žijící živočichy. Tyto zdroje působí jako světelné pasti pro hmyz, který je světlem přitahován, způsobují změny reprodukčního chování ptáků a dezorientaci ptáků při dálkových migracích, rušivě působí i na savce (zejména netopýry). Působení drobných světelných zdrojů (svíčky, vánoční dekorace apod.) je zanedbatelné. Veřejné osvětlení je vhodné instalovat vodorovně, pouze s minimálním náklonem, aby docházelo k maximálnímu osvětlení komunikace a minimálnímu úniku světla do okolí.

- m) stanovit nové zastavitelné plochy obce, vymezit zastavěné území obce, změnit využití ploch nebo změnit plošné anebo prostorové regulativy ploch nebo koridorů v územně plánovací dokumentaci.

Odůvodnění:

Těmito činnostmi mohou být zásadním způsobem ovlivněny předměty ochrany CHKO (přírodní funkce krajiny, zábor přírodně hodnotných ploch apod.) a poslání CHKO, proto je nezbytné stanovení této bližší ochranné podmínky.

- n) provádět vzlety nebo přistání se sportovními létajícími zařízeními mimo letiště.

Odůvodnění:

Komplexy lesů v CHKO jsou významným hnízdištěm ptáků, včetně druhů zvláště chráněných. Lety nízko nad terénem, zejména sportovních létajících zařízení (definovány v § 81 zákona č. 49/1997 Sb. o civilním letectví) významně negativně působí na ptačí populace obzvláště v době hnízdění, kdy dochází ke zvýšenému rušení a možnému ovlivnění hnízdní úspěšnosti.

- (2) Na území I. zóny chráněné krajinné oblasti lze pouze se souhlasem příslušného orgánu ochrany přírody:
 - a) provádět v lesích nahodilou těžbu listnatých druhů dřevin, není-li nezbytná z důvodu ochrany životů a zdraví osob nebo ochrany majetku

Odůvodnění:

Důvodem návrhu je zájem ochrany přírody předcházet v lesích nacházejících se v I. zóně CHKO nežádoucímu snižování biologické rozmanitosti lesních ekosystémů v důsledku provádění nahodilé těžby, konkrétně snižování druhové pestrosti přirozeně se vyskytujících organismů vázaných životními nároky na dožívající dřeviny a mrtvé dřevo (včetně zvláště chráněných a jiných vzácných druhů organismů). Dřevo dožívajících a odumřelých dřevin je vedle půdy druhově nejbohatší složkou lesních ekosystémů. Nahodilá těžba není z důvodu nepředvídatelnosti rozsahu předmětem lesnického plánování, není tedy řešena v LHP nebo LHO a nahodilé těžby malého rozsahu v lesích I. zóny nejsou před provedením posuzovány orgánem ochrany přírody z hlediska možných vlivů na chráněné části přírody.

Návrh BOP zohledňuje nutnost provádění nahodilé těžby z důvodu ochrany života, zdraví nebo vlastnictví (majetku) osob a znění není v zásadním rozporu s povinností vlastníka lesa preventivně bránit vývoji, šíření a přemnožení škodlivých organismů, neboť na listnaté dřeviny nejsou vázány druhy hmyzu se statutem kalamitních škůdců.

(3) Na území I. a II. zóny chráněné krajinné oblasti lze pouze se souhlasem příslušného orgánu ochrany přírody:

- a) provozovat letadla způsobilá létat bez pilota nebo modely letadel mimo zastavěná území, kromě letů pro zajištění bezpečnosti státu, ochrany osob, majetku nebo veřejného pořádku a letů pro potřeby orgánů ochrany přírody,

Odůvodnění:

Lesy a mokřady v CHKO jsou významným hnízdištěm ptáků, včetně druhů chráněných. Při nekontrolovaném provozu bezpilotních létajících zařízení může docházet k rušení citlivých druhů živočichů a negativnímu ovlivnění jejich výskytu v území či úspěšnosti jejich rozmnožování (mezi takové druhy patří v CHKO Litovelské Pomoraví např. dravci včetně orla mořského, čáp černý nebo krkavec velký, na mokřadech mohou být rušením negativně ovlivněni např. hnízdící vrubozobí ptáci, bahňáci či racci).

- b) provádět v lesích mýtní úmyslnou těžbu, která není umístěna do nejnižších jednotek rozdělení lesa v lesním hospodářském plánu nebo v převzaté lesní hospodářské osnově,

Odůvodnění:

Důvodem návrhu BOP je zájem ochrany přírody předcházet v lesích nacházejících se v I. a II. zóně CHKO poškozování nebo nežádoucím změnám lesních ekosystémů a jejich dílčích přirozených složek v důsledku provádění úmyslných mýtních nebo předmýtních těžeb, které nejsou umístěny, resp. nejsou blíže specifikovány v lesním hospodářském plánu (LHP) nebo lesní hospodářské osnově (LHO).

Orgán ochrany přírody vydává ke schválení LHP a k protokolárnímu předání LHO závazné stanovisko (podle § 4 odst. 3-4 ZOPK), kterým potvrzuje, že realizace předloženého návrhu LHP (LHO) není v rozporu se ZOPK a jinými právními předpisy na úseku ochrany přírody a krajiny. Orgán ochrany přírody však může takto posoudit jen těžební záměry, které jsou v předloženém návrhu LHP (LHO) umístěné (tzn.

dostatečně specifikované). Přitom realizací neumístěných zásahů by také mohlo dojít k poškozování nebo nežádoucím (negativním) změnám lesních ekosystémů a jejich dílčích přirozených složek, které jsou nedílnou součástí předmětů ochrany CHKO.

- c) provádět v lesích těžbu nebo soustřeďování dřeva v období od 15. 2. do 31. 5. běžného kalendářního roku v částech porostních skupin s výskytem sněženky podsněžníku nebo bledule jarní,

Odůvodnění:

Důvodem návrhu BOP je zájem ochrany přírody předcházet v lesích nacházejících se v I. a II. zóně CHKO závažnému poškozování nebo ničení dílčích populací sněženky podsněžníku (*Galanthus nivalis*) a bledule jarní (*Leucojum vernum*) v důsledku provádění těžební činnosti ve vegetačním období těchto druhů rostlin. Jejich poškozování v důsledku těžby může vést k nežádoucímu snižování biologické rozmanitosti lesních ekosystémů, konkrétně druhové rozmanitosti vegetace i genetické rozmanitosti populací uvedených druhů bylin a ke snížení estetické a přírodní hodnoty krajinného rázu (ve smyslu § 12 zákona o ochraně přírody) v částech CHKO, ve kterých se uvedené druhy bylin v předjaří vyskytují často v rozsáhlých porostech a představují v době kvetení pohledově výrazný esteticky působivý přírodní prvek krajinné scény. Sněženka podsněžník i bledule jarní jsou zvláště chráněnými druhy rostlin (podle § 48 odst. 2 písm. c/ zákona o ochraně přírody) zařazenými do kategorie druhů ohrožených (podle přílohy č. II k vyhlášce č. 395/1992 Sb.). Zvláště chráněné rostliny jsou chráněny ve všech svých podzemních a nadzemních částech a všech vývojových stádiích, chráněn je rovněž jejich biotop. Je mimo jiné zakázáno tyto rostliny sbírat, trhat, vykopávat, poškozovat, ničit nebo jinak rušit ve vývoji (podle § 49 odst. 1 zákona o ochraně přírody). Termínové omezení těžby a soustřeďování dřeva v částech lesa s výskytem řešených druhů rostlin je navrženo tak, aby s časovou rezervou zahrnovalo období od počáteční fáze jejich kvetení až do fáze ukončení fotosyntézy a zasychání nadzemních částí. Sněženky a bledule vytvářejí v době květu na počátku jara v lužní části CHKO často rozsáhlé pohledově nápadné a esteticky působivé porosty. Mimo jiné z tohoto důvodu je lužní část CHKO v předjaří hojně navštěvována veřejností. Zachování početných populací sněženky podsněžníku a bledule jarní je pro veřejnost do značné míry pomyslným měřítkem dobré péče o přírodní hodnoty CHKO. Návštěvníci vnímají ničení těchto druhů rostlin v době jejich kvetení velmi negativně. Ve vztahu k veřejnosti je obtížně vysvětlitelné, že sněženky nebo bledule je (stejně jako jiné zvláště chráněné rostliny zařazené v kategorii druhů ohrožených) zakázáno trhat (pod hrozbou uložení sankce), nicméně je možné je poškozovat nebo ničit při činnostech spojených s běžným lesním hospodařením (podle § 49 odst. 2 písm. a/ zákona o ochraně přírody).

Návrh BOP neomezuje možnost, popř. povinnost učinit nezbytná opatření, např. provádění těžby dřeva z důvodu ochrany života, zdraví nebo vlastnictví (majetku).

- d) provádět v lesích těžbu a soustřeďování dřeva v období od 1. 4. do 31. 7., nejde-li o nahodilou těžbu jehličnatých dřevin,

Odůvodnění:

Důvodem návrhu BOP je zájem ochrany přírody předcházet v lesích nacházejících se v I. a II. zóně CHKO riziku nadměrného úhynu planě rostoucích rostlin a zraňování nebo úhynu volně žijících živočichů, včetně zvláště chráněných a jiných vzácných druhů v důsledku provádění těžební činnosti v hlavním období kvetení rostlin a rozmnožování živočichů, tzn. předcházet nežádoucímu snižování biologické rozmanitosti lesních ekosystémů. Týká se například rostlin: krušík modrofialový (*Epipactis purpurata*), kýchavice bílá Lobelova (*Veratrum album* subsp. *lobelianum*), lilie zlatohlavá (*Lilium martagon*), medovník meduňkolistý (*Melittis melissophyllum*), okrotice bílá (*Cephalanthera damasonium*), prstnatec Fuchsův (*Dactylorhiza fuchsii*), vemeník dvoulistý (*Platanthera bifolia*), orlíček obecný (*Aquilegia vulgaris*), dymnivka plná (*Corydalis solida*), áron východní (*Arum cylindraceum*), a živočichů: jasoň dymnivkový (*Parnassius mnemosyne*), čolek obecný (*Lissotriton vulgaris*), čolek velký (*Triturus cristatus*), kuňka ohnivá (*Bombina bombina*), ropucha obecná (*Bufo bufo*), skokan štíhlý (*Rana dalmatina*), krutihlav obecný (*Jynx torquilla*), lejsek malý (*Ficedulla parva*), strakapoud jižní (*Dendrocopos syriacus*), žluva hajní (*Oriolus oriolus*), lejsek šedý (*Muscicapa striata*), strakapoud prostřední (*Dendrocopos medius*) a další. Nížinné a pahorkatinné lesy s převahou zastoupení dřevin přirozené druhové skladby obecně představují v podmínkách ČR soubor lesních ekosystémů s nejvyšší dosažitelnou biodiverzitou. Takové lesní ekosystémy tvoří naprostou většinu rozlohy lesů v CHKO LP. Termínové omezení těžby a soustředování dřeva je navrženo tak, aby zahrnovalo období roku, které je klíčové pro úspěšné rozmnožování většiny přirozeně se vyskytujících druhů živočichů i rostlin v lesních ekosystémech CHKO LP.

Návrhem BOP nejsou dotčeny případy, kdy je nutné provádět těžby dřeva z důvodu ochrany života, zdraví nebo vlastnictví (majetku) osob a zohledňuje povinnost vlastníka lesa preventivně bránit vývoji, šíření a přemnožení škodlivých organismů, neboť na listnaté dřeviny nejsou vázány druhy hmyzu se statutem kalamitních škůdců.

- e) měnit v lesích při umělé obnově nebo při výchově lesa převažující druh dřeviny podle zastoupení druhů dřevin v nejnižší jednotce prostorového rozdělení lesa, nevyplývá-li tato změna ze schváleného lesního hospodářského plánu nebo z převzaté lesní hospodářské osnovy a nejde-li o přeměny druhové skladby geograficky nepůvodních druhů dřevin,

Odůvodnění:

Důvodem návrhu BOP je potřeba předcházet v lesích nacházejících se v I. a II. zóně CHKO nežádoucí změně druhového složení dřevinné skladby lesních ekosystémů upřednostňováním jediného nebo několika málo druhů dřevin na úkor jiných druhů dřevin při umělé obnově (sadby, podsadby, sje, podsje) nebo výchově lesa. Nížinné a pahorkatinné lesy, s výjimkou mokřadních olšin, se vyznačují mimo jiné druhovou pestrostí dřevinné skladby. Zachování stávající proporcionality v zastoupení hlavních geograficky a stanovištně původních druhů dřevin v lesích I. a II. zóny CHKO je základním předpokladem pro uchování přirozené druhové rozmanitosti dřevin a ve výsledku i celé bioty vázané životními nároky na dřevinnou složku lesních ekosystémů. Změn vznikajících v druhové skladbě dřevin mladých lesních porostů přirozenou obnovou a přirozeným výběrem se návrh BOP netýká.

- f) kosit travní porosty více než 2x ročně,

Odůvodnění:

Důvodem návrhu BOP je zájem ochrany přírody předcházet v I. a II. zóně CHKO nežádoucímu snižování biologické rozmanitosti travino-bylinných ekosystémů, zejména druhové pestrosti bezobratlých živočichů a rostlin, v důsledku příliš intenzivního provádění sečí. Pravidelné kosení je pro zachování travino-bylinných ekosystémů v podmínkách CHKO LP nezbytné. Dochovaná druhově bohatá společenstva byla historicky formována systémem hospodaření, při němž byly obvykle prováděny 2 sklizně sena. Odklon od tradičních způsobů hospodaření, kdy posečená hmota je často sklizena téměř ihned po posečení (senáž), případně se stává zdrojem energie v bioplynových stanicích apod., a upuštění od obvyklého rytmu prací může vést k zájmu na provádění vícenásobných sečí. Ty by byly výraznou hrozbou ztráty biologické rozmanitosti.

- g) kosit plochu půdního bloku travního porostu bez ponechání dílčích nepokosených částí tvořících nejméně 10 % jeho rozlohy a kosit tyto dílčí nepokosené části travního porostu dříve než po 60 dnech,

Odůvodnění:

Důvodem návrhu BOP je zájem ochrany přírody předcházet v I. a II. zóně CHKO nežádoucímu snižování biologické rozmanitosti travino-bylinných ekosystémů, zejména druhové pestrosti bezobratlých živočichů a rostlin, v důsledku příliš intenzivního provádění sečí. Způsob provádění sečí na travních porostech, při kterém je zpravidla během několika dnů pokosena naprostá většina rozlohy travino-bylinných porostů, neumožňuje přežívání dostatečně početných populací druhů živočichů a rostlin, které ke své reprodukci potřebují delší časový prostor a stálou přítomnost nepokosených částí porostů.

Ponechávání dočasně nepokosených částí travino-bylinných porostů mezi jednotlivými sečemi umožňuje dozrání semen a vysemenění alespoň části jedinců z dílčích populací později kvetoucích druhů rostlin a přežívání alespoň části jedinců z dílčích populací druhů živočichů (seče prováděné těžkou mechanizací jsou spojeny s velkým jednorázovým úhynem a zraňováním živočichů), zachování zdrojů potravy a úkrytů pro přeživší jedince, vytvoření podmínek pro dosycování nebo znovuosídlování jednotlivých ploch jedinci pocházejícími z jiných blízkých ploch.

BOP upřesňuje meze intenzity sečí, kterou již nastávají závažné negativní důsledky pro biodiverzitu travino-bylinných společenstev.

- h) provádět stavby nebo terénní práce a úpravy a umísťovat výrobky plnicí funkci stavby mimo zastavěná území obcí, nevyžadují-li povolení, opatření nebo jiné úkony podle jiných právních předpisů.

Odůvodnění:

Důvodem návrhu BOP je zájem ochrany přírody předcházet provádění staveb, terénních úprav a umísťování výrobků plnicí funkci stavby, které sice nevyžadují ohlášení, povolení nebo souhlasy podle zákona č. 183/2006 Sb. (stavební zákon), ale jejich budování nebo následné užívání by mohlo vést k poškození nebo nežádoucím změnám částí přírody představující předměty ochrany CHKO.

(4) Na území II. a III. zóny chráněné krajinné oblasti lze mimo zastavěná území pouze se souhlasem příslušného orgánu přírody:

a) hnojit travní porosty, používat kejdu, fugát, silážní šťávy a ostatní tekuté odpady nebo je vápnit

Odůvodnění:

Hnojení a aplikace tekutých odpadů ze zemědělské výroby, obzvláště kejdy, fugátu a silážních šťáv rozlitím na travní porosty dochází k výrazné biologické degradaci lučních společenstev, ke zjednodušování jejich skladby či k prosazování se druhů s vyššími nároky na příjem živin. V zaplavovaném území zároveň může docházet ke splachům do vodních toků a tůní a tím následně k negativnímu ovlivnění či likvidaci populací zvláště chráněných rostlin a živočichů.

(5) Na území III. zóny chráněné krajinné oblasti lze pouze se souhlasem příslušného orgánu ochrany přírody:

a) vysazovat plantáže geograficky původních dřevin na pozemcích, které nejsou určeny k plnění funkcí lesa

Odůvodnění:

Výsadbou plantáží dřevin na lučních a mokřadních lokalitách dochází k degradaci takovýchto společenstev (mechanickou kultivací půdy, zastíněním, eutrofizací). Na orné půdě dochází k omezení a ztrátě atraktivity biotopu pro některé zvláště chráněné druhy ptáků, např. chřástala polního, čápa bílého, čápa černého. Výsadbou kultivarů původních druhů je ohrožován genofond dřevin měkkého luhu (hrozí další křížení s autochtonní populací topolu černého, vrby bílé apod.).

b) rozorávat nebo mulčovat travní porosty mimo zastavěná území a zastavitelné plochy.

Odůvodnění:

V zemědělských částech krajiny CHKO Litovelské Pomoraví došlo v minulosti na mnoha místech k zatravnění pozemků, které vede k postupnému vzniku biologicky cenných lučních společenstev a má příznivý vliv i na další společenstva v nivě (nedochází k nežádoucím splachům hnojiv či chemických prostředků do přírodě blízkých společenstev níže). Rozorávání travních porostů je nežádoucí s ohledem na vodní režim nivy a zajištění ochrany přírodě blízkých společenstev lučních a lesních společenstev v okolí.

Mulčování vede k eutrofizaci stanoviště (mulčovaná hmota zůstává na místě, neodvází se), což vede ke konkurenční výhodě některých druhů a ochuzení druhového spektra bylin. Zároveň při mulčování dochází i k usmrcování a zraňování zde se vyskytujících živočichů, negativní ovlivnění jejich populací v porovnání s údržbou louky kosením je tedy nesrovnatelně vyšší.

15. Vyhodnocení stavu dochovaného přírodního prostředí

Vyhodnocení stavu dochovaného přírodního prostředí CHKO Litovelské Pomoraví je uvedeno v Rozborech platného Plánu péče o CHKO Litovelské Pomoraví na období 2019-2028.

Zpracoval: AOPK ČR

Příloha č. 1

Vymezení území chráněné krajinné oblasti Litovelské Pomoraví